

Lidé nepůjdou proti svým hodnotám

Autor: Qark

Datum: 09. 10. 2007 14:33

URL: <http://www.qark.net/clanek/lide-nepujdou-proti-svym-hodnotam>

Všichni máme o sobě určité pozitivní smýšlení. Nejčastěji se však považujeme za slušného a inteligentního člověka, kterému lze důvěřovat.

Nezáleží ani tak na tom, jestli jsme takoví doopravdy, ale jde nám hlavně o to, aby si tohle o nás mysleli ostatní a my tak působili navenek. Těmto svým ideálům následně přizpůsobujeme své jednání. Pokud nás někdo v tomto duchu pochválí, budeme se radostí dmout až k prasknutí. Když někdo tyto naše hodnoty napadne, začneme za ně bojovat. Jakmile však dojde ke zpochybnění v pozitivním smyslu, budeme mít tendenci ukázat, že nás druhý člověk špatně odhadl a svoje chování v tomto směru upravíme. Stejně tak při nakreslení pomyslného kruhu s názvem některé naší hodnoty, budeme mít snahu se do toho kruhu postavit, aby bylo jasné, kam patříme. Pokud už v kruhu stojíme, je velmi obtížné z něj vystoupit, protože bychom museli zradit sami sebe a svoje přesvědčení. Takovéto chování pochopitelně otevírá prostor k manipulaci.

V praxi se pro dosažení potřebného výsledku nejčastěji používá zpochybnění či vymezení tří základních hodnotových okruhů (slušnost, inteligence, důvěra). Jak to funguje, je vidět na následujících příkladech.

Slušnost, solidnost

„Z Vašeho dosavadního jednání jsem měl pocit, že jste velmi slušný člověk, a proto mě nyní překvapuje Vaše reakce na...“

Díky této větě druhý člověk musí přehodnotit své chování a zařadit zpátečku. Nezřídka se i za své jednání omluví. Je to tím, že pokud by pokračoval jiným způsobem, musel by jít přímo proti tomu, že je „velmi slušný člověk“ a to opravdu udělají jen naprosté výjimky. Když je člověk opravdu solidní (považuje se za něj), slušnost pro něj znamená hodně.

** „Vaše firma na mě působila solidním dojmem, a proto se divím, že mi už dva týdny nejste schopni odpovědět na můj e-mail.“

** „Nezlobte se, ale mě doma už od malička učili, že když něco chci, je slušné nejdříve říct slovíčko prosím. Velmi mě mrzí, že vy ve svém věku tuhle zásadu slušnosti neznáte.“

** „Podle mě je slušnost, když ...“

Intelligence

„Něco takového by snad žádný inteligentní člověk nikdy neudělal.“

Vymezení v této větě říká jasně: „Jsi-li inteligentní, měl bys danou situaci odsoudit.“ Všimněte si ale hlavně toho, jak obtížné je se proti této větě postavit, aniž byste popřeli, že patříte k inteligentním lidem. Intelligence se totiž často používá jako kruh, do kterého se ostatní snaží podvědomě automaticky napasovat, aby nestáli mimo (a nebyli za hlupáky).

** „Každý inteligentní člověk přece musí jasně poznat, že ...“

** „Promiňte, ale takové chování mi k inteligentnímu člověku, za jakého vás považuji, nesejí.“

** „Každý inteligentní člověk mi přece v tomto musí dát zapravdu.“

Důvěra, poctivost, čest

„Znám vás sice jen chvíli, ale už od počátku se mi jevíte jako člověk, kterému mohu důvěřovat.“

Apelací na důvěru vytváříte zároveň i bližší a osobnější vztah, protože právě osobní vztahy jsou na důvěře založené. Opět se i tu často definuje kruhové vymezení, aby se vytyčila hranice a aby druhý člověk měl zhoršené podmínky z kruhu uniknout.

** „Věřím, že jste člověk, který moji důvěru nezklame ...“

** „Dobrý den. Vy vypadáte ze všech nejdůvěryhodněji... Můžu se vás zeptat na ...“

** „Slyšel jsem o vás, že jste čestný člověk, a proto ...“

Věřím, že z uvedených ukázek je jasné i jejich použití. Jednotlivé body lze pochopitelně mezi sebou i úspěšně kombinovat. Výsledný efekt tak může být mnohem silnější.